

VERSLAG EXTRA RAADSCOMMISSIEVERGADERING RUIMTE EN WONEN

Datum: 3 juli 2012
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 16.35 – 19.07 uur

Aanwezig: mevrouw A. Postma (voorzitter, GroenLinks), de dames E. van Lente (PvdA), A. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren R.O. Martens (PvdA), M.D. Blom (VVD), W.B. Leemhuis (GroenLinks), R.P. Prummel (Stadspartij), E. Eikenaar (SP), P.S. de Rook (D66) en M. van den Anker (Student en Stad) *t.v.v. J.P.A. van Rooij*

Namens de griffie: de dames M. Wechgelaer (commissiegriffier) en A. Weiland (toekomstig commissiegriffier)

Namens het college: de heer F. de Vries (PvdA)

Verder aanwezig: de heer A. Kazemier (RO/EZ) *bij B2*

Afwezig: mevrouw L.I. van der Vegt (GroenLinks), de heren R. van der Schaaf (PvdA) en J.P.A. van Rooij (Student en Stad)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 16.35 uur en heet iedereen hartelijk welkom
- Meldt dat mevrouw Weiland mevrouw Wechgelaer na de zomer opvolgt als commissiegriffier.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst toezeggingen, initiatiefvoorstellen en moties

De LTA wordt in september geactualiseerd. Er zijn geen opmerkingen.

A.4. Conformstukken

Er zijn geen conformstukken.

A.5. Rondvraag

Geen woordvoeringen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Visie Karding Kernegebied (raadsvoorstel 20 juni 2012)

Mw. Kuik (CDA):

- Vindt het stuk duidelijk en herkenbaar. Karding moet meer een sport- en recreatiegebied worden in plaats van een gebied van losse eindjes. Verkeersveiligheid en verbinding met omliggende wijken zijn belangrijk.
- Wijst op het belang van onderhoud van bijvoorbeeld de trimbaan om mensen meer in beweging te laten komen.
- Stelt voor rekening te houden met een scenario waarin de RegioTram er niet komt. Dat lijkt te missen.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Bepleit het stuk aan te houden omdat het uitgaat van de tram.
- Is tevreden over de grote lijn en vraagt aandacht voor gehandicaptensport.
- Is tegen het mogelijk maken van grootschalige detailhandel, die zal concurreren met de binnenstad.
- Pleit voor behoud van het Transferium, dat een belangrijke verbinding met de stad vormt.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Ziet veel mogelijkheden tot verbetering van het weinig aantrekkelijke gebied.
- Vraagt ook aandacht voor betere verkeersveiligheid.
- Verwacht dat niet doorgaan van de tram tot verschuivingen en aanpassingen zal leiden, maar dat de

grote lijn van de visie overeind zal blijven staan.

- Is voor een kortere en meer aantrekkelijke route naar de ingang van het sportcentrum, door deze een kwartslag te draaien.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Vindt ook dat het gebied een opknopbeurt nodig heeft met aandacht voor verkeersveiligheid en verbinding naar de wijken.
- Is voor het mogelijk maken van winkels die aansluiten op het sportaanbod. Zo past Waterborg prima bij de Reitdiephaven. Concurrentie met de binnenstad zou niet aan de orde moeten zijn.
- Is tegen woningbouw aan de rand van Beijum. De conclusie spreekt over nader onderzoek hiernaar, waar duidt dat op?

Dhr. Martens (PvdA):

- Steunt de visie, het vermeerderen van parkeerplaatsen en het verbeteren van het verblijfsgevoel.
- Vraagt of het niet doorgaan van de tram intern op te lossen is zonder tussenkomst van de raad.
- Ziet niet veel kwaads in het toestaan van passend winkelaanbod.
- Oppert na de opknopbeurt het imago te verbeteren middels een publiciteitscampagne.

Dhr. Blom (VVD):

- Sluit aan bij de bijdrage van het CDA.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Looft de visie, de logischer en uitnodigender inrichting, het scheiden van verkeersstromen en overleg met ondernemers, sport- en natuurverenigingen en het waterschap.
- Leest dat het helofytenfilter verkleind wordt ten behoeve van parkeerplaatsen. Blijft de kwaliteit van het zwemwater gewaarborgd of zijn aanpassingen nodig?
- Vraagt of het nodig is de Kardingerberg deels af te graven en of de risico's bekend zijn.
- Informeert naar de gevolgen van de visie voor de waterplas en de kiosk.
- Is niet meteen voor uitbreiding van sportvelden naar het oosten, waar het uitgangspunt is ecologische en natuurwaarden te beschermen.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Sluit grotendeels aan bij de bijdrage van GroenLinks.
- Vindt dat de bloemrijke graslanden voor weidevogels behouden moeten blijven.
- Is voor het uitbreiden van klimtoestellen voor kinderen.
- Leest dat het onveilige gevoel bij de kruising van fiets- en busbanen niet bevestigd wordt door ongevallencijfers, maar pleit toch voor preventieve maatregelen.

Dhr. De Rook (D66):

- Sluit aan bij de bijdrage van de PvdA.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Staat achter de visie om het gebrek aan samenhang, aantrekkelijkheid en logica en de ervaren verpaupering tegen te gaan, opdat Kardinging echt een onderdeel van Groningen wordt.
- Informeert naar alternatieven voor als de tram niet doorgaat.
- Ziet mogelijkheden om nieuwe bedrijven als detailhandel en een wellnesshotel te faciliteren, maar hoopt dat een discussie als bij Telstar uitblijft.
- Hoopt dat uitbreiding van sportfaciliteiten Kardinging tot het sportcentrum van Groningen zal maken.
- Ziet voordelen van het bevorderen van laagdrempelige bewegingsrecreatie in de openbare ruimte.

Wethouder De Vries:

- Is blij dat de visie er nu ligt om de samenhang en logica van het gebied te versterken.
- Verwijst naar de afbeelding op pagina 52, waaruit blijkt dat de ingang van het sportcentrum omgeklapt wordt zodat de looplijnen korter en logischer worden.
- Noemt het onlogisch de tram uit het stuk te schrappen, terwijl daartoe nog niet besloten is. De visie is tramproof, maar geldt ook zonder tram. Er is dan wel een financieel knelpunt.
- Vindt winkelformules gerelateerd aan sport- en recreatieactiviteiten een nuttige toevoeging voor het gebied en de grex.
- Bezieet bij de ruimtelijke uitwerking of het instrumentarium die relatie voldoende borgt.
- Antwoordt dat de visie woningbouw aan de oostzijde van Beijum niet toestaat. Er zijn ook geen concrete plannen voor, het wordt slechts aangestipt.
- Kent ook geen concrete plannen om het sportpark uit te breiden. Het gebied ten oosten is geschikt en hiervoor aangewezen. Het gebied tussen Beijum en het sportpark wordt door de wijk gebruikt.

- Hoopt dat een aantrekkelijker gebied leidt tot een meer bloeiend bestaan voor de kiosk.
- Beamt dat in overleg met het waterschap een stukje van het helofytenfilter afgaat, maar dat heeft geen gevolgen voor de waterkwaliteit.
- Heeft goed gekeken naar de risico's van afgraving van de Kardingerberg en gaat voor aanvang van de graafwerkzaamheden daar nog eens naar kijken.
- Meldt dat de tijdelijke hal volgend jaar door een permanente van dezelfde omvang vervangen wordt.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 18 juli 2012.

B.2. Bidbook Floriade (raadsvoorstel 26 juni 2012)

Wethouder De Vries:

- Noemt als sterke punten van het bid het grote draagvlak in Noord-Nederland, het verbeelden van voedsel en energie in de jongste stad van Nederland en de kleinere en andere organisatie van de Floriade vlak bij en in de stad.
- Bood het bidbook gisteren aan de NTR aan en presenteert het vanavond voor het grote publiek.

Dhr. Kazemier (RO/EZ):

- Houdt een presentatie over het bidbook.

Mw. Van Lente (PvdA):V

- Vindt Venlo een voorbeeld van hoe het niet zou moeten, maar is geïnspireerd door de rode draad van het bidbook, de vele partners en de link met City of Talent.
- Informeert hoe het morele commitment omgezet wordt in handtekeningen. Is het mogelijk je alsnog terug te trekken als er toch onvoldoende steun blijkt te zijn in 2016?
- Is benieuwd hoe de NTR aankijkt tegen de optie om het investeringsniveau naar beneden bij te stellen.
- Wil weten welke brede economische spin-off de Floriade oplevert naast de gebiedsversterking.
- Vindt het zaak ook Drenthe en Friesland te betrekken om het echt van Noord-Nederland te maken. Het raadsvoorstel is vooral Gronings van karakter. Hoe krijgt dat verder vorm?
- Vraagt of de Floriade voor de organisatie uitvoerbaar is in combinatie met alle andere projecten.

Dhr. Van den Anker (Student en Stad):

- Looft het mooie bidbook, de behapbare omvang van het voorstel, de gezonde blik op de toekomst en de sfeer van samenwerking.
- Vindt het goed dat jongeren in de binnenstad in aanraking komen met de Floriade. Betrekken van jonge talenten en onderwijsinstellingen is ook van groot belang.
- Hoopt dat de Floriade Groningen als kennisstad etaleert met de thema's Energy Valley en Healthy Ageing met hopelijk een aanzuigende werking voor werkgelegenheid voor hogeropgeleiden.
- Vindt de businesscase er gezond en behoudend uitzien, al moeten de risico's nog blijken na de evaluatie in Venlo terwijl de nieuwe Floriade dan al is toegekend.
- Ziet de meerwaarde ervan in om de Floriade aan jongerenhuisvesting te koppelen, al moet er hoe dan ook gebouwd worden.

Mw. Kuik (CDA):

- Is enthousiast over de kans de stad te promoten en investeringen ook na de Floriade de stad ten goede te laten komen door onder meer extra werk en profiterende ondernemers.
- Onderstreept het belang van een goede verbinding en samenwerking met Duitsland.
- Vraagt of extra investeringen in het voorzieningsniveau nodig zijn en zijn opgenomen in de begroting.
- Wijst erop dat in Zuid-Holland acht gemeenten samen investeren. Is het een bewuste keus dat de gemeente hier vooralsnog alleen in investeert? De provincie zal toch ook profiteren?
- Vindt het positief dat niet uit wordt gegaan van grondopbrengsten in de exploitatie.
- Stelt het op prijs dat de toegangsprijs met 15 euro relatief laag en toegankelijk is.
- Vraagt hoe het college nu al weet dat het onder de 10 miljoen euro blijft. Hoe blijven financiële risico's overzichtelijk en beheersbaar? Wordt het meer, dan is Groningen in eerste instantie toch verantwoordelijk?
- Vraagt in hoeverre het bidbook bindend is voor het uiteindelijke project, mocht de raad instemmen.
- Voorziet dat mensen wellicht geen kaartje kopen, omdat ze op veel plekken al gratis van de Floriade kunnen genieten. Hoe wordt dit opgelost?

Dhr. Blom (VVD):

- Constateert een hoge gemiddelde leeftijd in Venlo, maar begrijpt dat Groningen het anders aanpakt.
- Vraagt of bekend is hoeveel bezoekers Venlo halverwege de Floriade heeft ontvangen. Is 2 miljoen bezoekers voor Groningen realistisch, zonder het bevolkingsrijke achterland van Venlo?
- Is benieuwd of Meerstad overwogen is als locatie.
- Informeert naar de bandbreedte van een 'betaalbare' Floriade. Bij welke overschrijding is het onbetaalbaar? Wie is verantwoordelijk voor risico's en extra kosten als sponsors uitblijven?
- Vraagt of na toewijzing van de Floriade ontbinding mogelijk is.
- Wil weten wat tot de fysieke inrichting in 2018 met het terrein gaat gebeuren.
- Vraagt wat er met de jachthaven gebeurt na 2022. Waarom heet deze Frieslandhaven?
- Vindt de te maken afspraken met andere partijen voornamelijk vrijblijvend. Hoe denkt het college een goede verdeling van risico's en onzekerheden tot stand te brengen?
- Sluit aan bij de vragen over studentenhuysvesting op het Suikerunieterrein.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Was niet zo enthousiast over de Floriade en over Venlo, maar is nu positief over het mooie resultaat.
- Wil geen financiële vrijbrief geven. Het legt beslag op toekomstige begrotingen. Waaruit bestaan de 150.000 euro aan plankosten tot 2016 en zit dit in de 10 miljoen euro?
- Vindt de lijst met enthousiaste partners fijn, maar voor wie zijn rekening en risico straks?
- Vraagt naar de gevolgen van eventueel tegenvallende bezoekersaantallen voor de begroting.
- Informeert of het college onderzocht heeft of de blijvende Suikerkas de visie op het gebied niet in de weg staat.
- Vindt 15 euro voor Groningse maatstaven een redelijke toegangsprijs.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is positief over het plan, de thema's, de compactheid en de samenwerking met Noord-Nederland.
- Begrijpt dat partners in tijden van bezuinigingen geen financieel commitment willen geven, maar is dit voor de stad wel verstandig? Hoe vertaalt het commitment van partners zich in de toekomst?
- Twijfelt aan het realisme van onderdelen van het plan. Een rondvaartboot zou van het station naar het hoofdpodium varen, terwijl er een krappe sluis en een duiker onder de Westelijke Ringweg op de route liggen.
- Informeert in hoeverre de infrastructuur en voorzieningen her te gebruiken zijn en of de Floriade gebruik van het Suikerunieterrein voor en na het evenement beperkt.
- Is benieuwd wat ontwikkeling van 20 ha op het Suikerunieterrein anders zou kosten.
- Informeert naar de mogelijkheden het voor 2018 af te zeggen wanneer dit noodzakelijk blijkt.
- Krijgt voor de raad graag een beeld van de dekking van 10 miljoen euro. Is het inclusief de jaarlijkse 150.000 euro plankosten, het afdekken van risico's na 2018 en al uitgegeven bedragen?

Dhr. Eikenaar (SP):

- Was zeer kritisch, maar noemt het bidboek boven verwachting. De thema's, commitment van de vele partners en het betrekken van de bestaande stad, spreken aan.
- Vindt een investering van 10 miljoen euro fors in tijden van bezuinigingen en heroverwegingen van grote projecten en kiest hier voornamelijk niet voor.
- Daagt het college uit de SP te overtuigen dat het wel voor de hand ligt een nieuw project te starten.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Is enthousiast over het bidboek, maar kan zich niet voorstellen dat Groningen er nog vanaf kan na toewijzing.
- Had liever financiële garanties gezien van noordelijke provincies en andere partners.
- Stelt als voorwaarde dat de Floriade tijdelijke studentenhuysvesting op het Suikerunieterrein voor 2022 niet blokkeert.
- Vindt dat de Floriade voor alle Groningers toegankelijk moet zijn, niet alleen voor de rijken.
- Steunt de koppeling tussen voedsel en steden, wat een belangrijk thema gaat worden.
- Vindt de kwaliteit van de Venlose paviljoens niet overal even goed.
- Bepleit het betrekken van televisie en internet en het in toom houden van variabele uitgaven.
- Vindt landbouwinnovatie, kwalitatief voedsel en dierenwelzijn goed bij Groningen passen.
- Informeert of de NS ook extra capaciteit levert en maatregelen treft.
- Wijst erop dat het risico in totaal tussen de 10 en 22 miljoen euro zal bedragen.
- Vindt een investering van 5 euro per inwoner per jaar om tot 10 miljoen euro te komen behapbaar.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Is aangenaam verrast door het bidboek en steunt de integratie in de stad, de duurzame thema's en de inzet op een proeftuin het noorden. Verduurzaming heeft de toekomst en past bij Groningen.
- Ziet de gemeente graag nog een stap verdergaan door in te zetten op minder vleesconsumptie door bijvoorbeeld de smaakvolle lupinen als geschikte nieuwe vleesvervangers te promoten.
- Verwacht dat techniek en natuur steeds meer samengaan door bijvoorbeeld gebruik van pesticiden terug te dringen. De Floriade kan hier een goed podium voor zijn.
- Verzoekt sensortechnologie te betrekken bij de Floriade in verband met dijkbewaking.
- Oppert Groningen als popstad ook te betrekken door een evenement als Fleurosonic.
- Stelt voor de kunstacademie installaties te laten maken die de esthetiek van planten uitbeelden.
- Vraagt een toezegging dat de Floriade de voedseltransitie naar plantaardige eiwitten en ecologische landbouw voor het voetlicht zal brengen.
- Deelt de zorgen over bezoekersaantallen en financiën en wacht de evaluatie in Venlo af.
- Wil niet dat de flora en fauna van de vloeivelden zullen lijden onder de Floriade.

Dhr. De Rook (D66):

- Blijft op punten gereserveerd, maar is een stuk positiever dan in maart.
- Is blij met het inhoudelijk stevige en breed gedragen voorstel dat bestand lijkt tegen de crisis.
- Ziet kansen voor profilering van Noord-Nederland en ziet dat graag terug in de naam.
- Heeft wel twijfels gezien de financiële situatie. Het is begrijpelijk dat partners zich nog niet financieel willen verbinden, maar Groningen doet dat wel. Welke opties zijn er als acquisitie onvoldoende resultaat oplevert? Geld bijleggen of het programma afbouwen?
- Hoort graag de procedure van beslissingen en welke verplichtingen en gevolgen daarbij horen.
- Informeert hoe de essentiële samenwerking met partners vorm krijgt en oppert een convenant met afspraken af te sluiten om in de verdere planontwikkeling samen op te trekken.
- Vindt het verstandig opbrengsten uit de grex niet in te boeken.
- Is enthousiast over de samenwerking en denkt dat de Floriade een voorbeeld kan worden van een breed gedragen economische agenda in Noord-Nederland.

Wethouder De Vries:

- Is blij met de tevredenheid over de inhoud om aan te haken bij de jonge stad, mensen te laten zien wat ze eten en Noord-Nederland op de kaart te zetten qua kennisontwikkeling en technologie.
- Vindt de suggesties van Partij voor de Dieren over natuur en techniek, vleesvervangers en verduurzaming nuttig. Partners zijn ook enthousiast over de thema's, inclusief de provincie.
- Proeft een schreeuwende behoefte bij kennisinstellingen en in de technieksector om kennis in de praktijk te laten zien en verbeelden.
- Noemt kleinschalige gebiedsontwikkeling en hergebruik van gebouwen meer van deze tijd. Zo blijft de Floriade ook financieel behapbaar.
- Denkt dat de stad 2 miljoen bezoekers in een halfjaar boven op de 15 miljoen reguliere wel aankan.
- Wijst erop dat slechts 20 van de 120 ha gebruikt wordt. Ook is niet gekozen voor een toekomstig bedrijventerrein zoals in Venlo. De haven en het gebouw kunnen hergebruikt worden.
- Ziet als voordeel verder dat eventuele toekomstige woningbouw op het terrein profiteert van een groene verbinding met de stad.
- Spreekt met ProRail en de provincie over een station Hoogkerk, maar houdt dit buiten de businesscase.
- Keek niet naar Meerstad, omdat dit meer voortborduurde op het oude concept van een Floriade.
- Denkt dat de sluis een rondvaartboot niet hoeft tegen te houden. Aanmeren kan voor de Westelijke Ringweg aan de rand van het terrein.
- Is aangenaam verrast door het enthousiasme bij overheden, kennisinstellingen en bedrijven voor het programma in 2022 én de lijnen daarnaartoe. Met Duitsland worden contacten gelegd.
- Wijst erop dat het UMCG ook samenwerkt met Noord-Duitsland. Op termijn zal de spoorverbinding verbeterd moeten worden, al valt dat buiten de Floriade.
- Kreeg de handen op elkaar voor de Floriade bij bijeenkomsten met provincie, SNN en Gasunie. Betrokkenen vonden Groningen beter in de naam passen dan Noord-Nederland.
- Zal na eventuele toewijzing de samenwerking en uitwerking inhoudelijk vormgeven.
- Voerde ook de discussie in het college over de financiële omstandigheden en risico's.
- Ontvangt met partners na goedkeuring door de raad op 28 augustus de NTR. Op 7 oktober is de

- uitslag. Pas na het tekenen van een samenwerkingsovereenkomst is de gunning finaal.
- Wil goed kijken naar een ontbindingsclausule en zal deze bespreken met de raad voor de laatste handtekening gezet wordt.
 - Brengt in beeld op welke termijn meer financiële toezeggingen over bijdragen en subsidies van partners beoogd worden.
 - Zal in begrotingsdiscussies alvast werken met een variant met en zonder de Floriade.
 - Zal ook de risico's in beeld brengen die niet de orde van grootte hebben die de Stadspartij noemt.
 - Neemt zich voor een stichting op te richten en partners daar zitting in te laten nemen of een convenant met hen te sluiten.
 - Antwoordt dat de mate en fasering van investeringen bij te stellen zijn.
 - Antwoordt dat de jaarlijkse plankosten, de kosten van het bidboek en voeding van het weerstandsvermogen na 2018 niet in de 10 miljoen euro besloten zitten.
 - Wijst erop dat plankosten voorgefinancierd kunnen worden door eerder te beginnen met sparen, zoals bij de Grote Markt en andere grote projecten ook gebeurd is.
 - Zegt toe voor de raad schriftelijk in grote lijnen de tussenstand in Venlo mee te delen wat betreft bezoekersaantallen en spin-off.
 - Voert de motie over een onderzoek naar jongerenhuisvesting op het Suikerunieterrein uit.
 - Ziet niet direct spanning tussen tijdelijke of minder tijdelijke jongerenhuisvesting en de Floriade.
 - Begrijpt de zorgen van de commissie over het avontuur en probeert die een plek te geven in contracten.
 - Denkt dat het moet kunnen lukken de veronderstelde bijdragen te realiseren, gezien het enthousiasme, de omvang van de bijdragen (10 miljoen euro door andere overheden en 10 miljoen euro door sponsoring) en de tijdsspanne.
 - Vindt het goed en democratisch dat delen van het evenement in de binnenstad voor iedereen toegankelijk zijn.
 - Kan zich voorstellen dat op het station combitickets te koop zullen zijn voor bijvoorbeeld Infoversum, Forum en Floriade met een rondvaart.
 - Hoopt een Floriade nieuwe stijl te organiseren die past bij deze tijd, Noord-Nederland en de stad.
 - Zegt toe om voor 18 juli schriftelijk de procedure (o.a. richting raad) in beeld te zetten en schriftelijk in algemene termen nadere informatie te geven over de mogelijke inhoud (mede t.a.v. een ontbindingsclausule) van de samenwerkingsovereenkomst.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 18 juli 2012.

C. INHOUDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Wil weten of aanleg van de riolering in Bruilweering broedende vogels niet verstoort.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Verzoekt per e-mail de brief over woningbouw Oosterhamrikkade te agenderen.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Sluit aan bij het verzoek van de Stadspartij.
- Overweegt na ambtelijke navraag het ontwerpbestemmingsplan Schildersbuurt te agenderen.
- Agendeert de brief over wijkvernieuwing Selwerd met steun van SP en Stadspartij.

Wethouder De Vries:

- Ontvangt de vraag over vogels graag per mail. Wethouder Visscher gaat vooral over riolering.

De voorzitter:

- Wijst op een extra ingekomen collegebrief over een functiewijziging van Zaagmuldersweg 513. Liefst voor 15 juli moeten wensen en bedenkingen in het kader van de WABO binnen zijn.

C.2. Vaststelling verslag 13 juni 2012

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 19.07 uur.